

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ

ПРОТОКОЛ

№ 66

от извънредно заседание, състояло се на 23.07.2002 г.

ПРИСЪСТВАЛИ: Анна Хаджиева, доц. Георги Лозанов, доц. д-р Лилия Райчева, доц. д-р Маргарита Пешева, Мария Стефанова, Райчо Райков, Тома Иванов, Юлиана Тончева.

ОТСЪСТВАЛИ: Стефан Димитров

ДНЕВЕН РЕД:

1. Проект за становище на СЕМ относно законопроект за изменение и допълнение на ЗРТ № 254-01-61, внесен от Милена Милотинова-Колева и група народни представители. Докладват: доц.Георги Лозанов и Райчо Райков.

2. Разни:

- Годишна среща на БМК.
- Факс с покана от НИС на СДС

Начало на извънредното заседание 10,00 часа, край 16 часа, водено от доц. д-р Маргарита Пешева, председател на СЕМ, протоколист - Татяна Даскалова.

Още в началото на заседанието **доц.д-р Пешева** покани членовете на СЕМ за предложения и изменения по дневния ред.

С 8 гласа “за” се прие така предложениия дневен ред.

ПО ТОЧКА “ПЪРВА”

Доц. Лозанов каза, че радио и телевизионната дейност се отнася до създаването на радио и телевизионни програми и до разпространението им. Първото, което се налага е да се стесни обекта на тази стратегия само до разпространението понеже намесата в създаването на радио програми не би могла да бъде предмет на регулация. За това само към втората част на тази легална дефиниция е насочена стратегията, увери доц.Лозанов. След това в няколко точки е разработено онова, което е важно за тази стратегия. Първото е ефективното използване на радиочестотния спектър. Тоест максимално стратегията трябва да бъде насочена към това този ресурс да бъде оползотворен в начина по който се програмира, в който се планира и се обявяват процедурите.

Второто е защита на обществения интерес по честотното планиране, а именно да се определи, колко и какви национални, регионални и местни оператори трябва да се създават. Общественият интерес на регионално и местно ниво да бъде отчитан при обявяването на конкурс. Третото е развитието на комуникационните технологии. В това влиза цифровизацията и въпроса е дали да се насочи стратегията в тази си част и

към кабелните оператори с оглед да се въведат някакви стандарти за професионални медии.

Тома Иванов попита дали КРС приемат такова становище.

Доц.Лозанов отговори, че се е стигнало до общ дебат и те са съгласни с принципите. Той продължи по точка четвърта от проекта: развитие на рекламния пазар.

След представения проект постъпиха предложения за разместване на части от текста, които акцентират върху същността на проекта и да се препратят към началото на становището.

Доц.Лозанов прие направените редакторски поправки. Той каза, че има един голям проблем, но той ще се уточни, когато се започне работа по стратегията и се дебатира тогава. Единственият смисъл да се прави стратегия е да се сблъскат рекламния и медийния пазар. Макар, че това само по себе си сменя принципа на досегашната регулация.

Райчо Райков уточни, че стратегията няма да урежда вече уредени положения. Тоест тя ще е в сила едва ли не само за тези, които тепърва ще се регистрират.

Доц.Лозанов потвърди това, като каза, че който е получил лицензия независимо от становището, ще си я ползва. В противен случай трябва да се въведе нещо като медийна национализация. Той уточни, че това са по общите места в становището. Той каза, че становището е съобразено не само с развитието на рекламния пазар, а и с известни антимонополни мерки.

Тома Иванов каза, че приема тези четири точки от проекта становището и препоръчва те да бъдат внесени по-описателно, за да може добре да се разберат впоследствие от обществеността и Медийната комисия.

Доц.д-р Пешева се изказа по това становище, като каза, че е много добро. Тя направи две допълнения: едното е свързано с развитие и перспективи на националните радио-телевизионни оператори БНТ и БНР, bTV и Дарик. При всички случаи трябва да има такава точка, която да е свързана с перспективата за развитие на честотната мрежа на националните радио-телевизионни оператори. Втората точка трябва да е свързана с развитие и оптимизация на регионалните радио и телевизионни центрове на БНР и БНТ, защото това е много важно. КРС е лишил РТВЦ от честоти. За това именно това е много важен въпрос за двата обществена оператора да се развият и актуализират регионалните телевизионни центрове. Председателката на СЕМ добави още, че с някои малки редакторски поправки може да се приеме становището.

Доц.Лозанов попита по същество, какво е необходимо да се добави, освен антимонополни мерки за защита на конкуренцията.

Доц.д-р Пешева предложи в този ред на мисли да се добавят точки за националните оператори, за РТВЦ.

Анна Хаджиева каза, че това ще бъде предмет на стратегията.

Доц.Лозанов добави, че за БНТ и БНР е много важно да се определи по какъв начин ще се развият техните регионални мрежи.

Доц.д-р Райчева каза, че общо приема написаното, но е добре да се доразвие. Един от проблемите идва от там, че няма легално определение за национални и регионални, това предполага всякакви разсъждения от гледна точка, как да се очертаят параметрите на тези оператори. От друга страна е важно, дали се прави разлика при конкурсите между обществен оператор и търговския оператор. Вторите е логично да се приеме и да се помисли, че е ясно, че за тези честоти кандидатстват силни кабелни оператори. По този начин те ще разширят пазара на своята дейност. Друго, което е важно, е с оглед на бъдещето на новото териториално разделение на страната би следвало да се огледат нуждите от обществени местни телевизии и радиа. Така че дали те ще бъдат конкурентни, допълващи съществуващите обществени е един въпрос, а

другият въпрос е доколко те ще могат да се преборят с търговските оператори. Дали тези търговски оператори, които разпространяват по кабелен път ще бъдат основните играчи в бъдещия конкурс? Още нещо, което е важно, в процеса на евроинтеграцията е, когато дойде това време трябва да се види кой ще изпълнява и обществените функции, касаещи точно тези евроинтеграционни процеси. Най-вероятно ще бъдат натоварени за това БНТ и БНР, които така или иначе ще се развият в конкурентна среда. Може би е логично да се помисли за обществения характер на тези регионални медии. От гледна точка на сроковете тази стратегия би могла да бъде разработена за не по-малко то десетгодишен период заради цифровото разпространение. В близките пет години то няма да започне. От друга страна грешката на Англия и Испания, където то е дадено в ръцете на частните оператори грози България. В Швеция и във Финландия не е така, защото има държавна политика по този въпрос. От гледна точка на разпространението и на разпределение на честотния ресурс и на предстоящата Конференция 2005 г. в Стокхолм за преразпределение на честотния ресурс в Европа, България трябва да излезе с някаково становище, което вероятно да е базирано на тази стратегия. Още не се знаят тези функции, които би трябвало в последствие да бъдат прибавени към обществените оператори. Ако в тенденцията за цифровизация бъде даден приоритет на обществените оператори това също ще стане в един по-дълъг период от време. Това би могло да формира макрорамка на тази стратегия, казано условно, уточни доц.д-р Райчева. На база на тази макрорамка да се мисли за два малки периода, например единият да е за няколко години, а другият, в който да се включат цифровизацията и евроинтеграцията. За близките пет години да влязат важните проблеми, които ще се развиват след анализа на сегашната медийна среда и да има по-актуална ситуация една-две години. Това е с цел да се види този ресурс, който съществува, как ще започне да се осъществява.

Райчо Райков допълни, че етапите са разработени в секторната политика в КРС до 2015 г. със съответните срокове.

Доц.д-р Райчева каза, че е добре да бъдат ангажирани и други институции освен СЕМ и КРС.

Тома Иванов предложи да се добави в становището и още нещо.

Райчо Райков предложи да се добави Министерство на транспорта и съобщенията.

Доц.д-р Райчева предложи да се добави и Министерство на финансите.

Тома Иванов каза още, че трябва ясно и категорично да се добави в становището, че срокът от 3 месеца е недостатъчен. След това да се каже недвусмислено в становището на СЕМ, че ще се отложи с няколко месеца поне лицензионния процес.

Доц.д-р Райчева каза, че тази стратегия би трябвало да бъде осигурена от гледна точка на човешки ресурси, което води до Министерство на финансите.

Доц.Лозанов каза, че по проекто-закона е възложено на двата органа – СЕМ и КРС подписването на стратегията. Той предложи да се напише нещо като проекто процедура на тази стратегия, която да съдържа следните етапи. Първият етап е икономически и технологически анализ, главно икономическия, който трябва да се поръча и да бъде финансово осигурен като се гласува от Парламента.

Доц.д-р Пешева каза, че Александров от КРС е на същото мнение.

Доц.Лозанов каза, че вторият етап е формулиране на целите на стратегията. Третият етап е обществен дебат върху тези цели и четвъртия етап-подготвянето на самата стратегия. Тоест процедурата ще е в четири стъпки. Той добави още, че отлагането на лицензирането е сериозен проблем. От друга страна не е добре срока за представянето на становището да се удължава прекалено.

Доц.д-р Райчева се върна на въпроса да се определи срок за изработване на стратегията.

Райчо Райков каза, че такъв срок не може СЕМ да си поставя, защото Медийната комисия го е преценила и вече е минало на първо четене.

Тома Иванов каза, че този срок още не е определен и не е минало на второ четене.

Доц.д-р Райчева добави, че освен това след второ четене, трябва да се публикува в Държавен вестник. За това не е необходимо да се води безсмислена междуинституционална война.

Доц.д-р Пешева предложи да се направи в това становище една процедура. Първият етап да е цялостен икономически анализ на медийната среда.

След това предложение последва дискусия дали в кратък срок от един месец ще може да се изготви тази стратегия като се използват големи рекламни агенции.

Доц.д-р Пешева предложи да се поканят поне три социологически агенции. Да се направи консорциум, защото ако се покани една агенция и двата регулаторни органа ще бъдат обвинени за избора си. Подобни анализи са много скъпи, добави доц.д-р Пешева. Първият етап е цялостен икономически и технологически анализ на медийната среда в срок един месец. Втората стъпка е определяне на основните цели и задачи, на базата на този анализ. Третата стъпка е подготовка на обществена дискусия и четвъртата самата дискусия.

Юлиана Тончева каза, че една стратегия е невъзможно да се подготви за две седмици.

Доц.д-р Пешева каза, че ще са необходими поне 3 месеца. За първа стъпка ще е необходим един месец, за втора - две седмици, трета – две седмици, четвърта-един месец.

Доц.д-р Райчева каза, че първата стъпка е по трудна за описване.

Доц.Лозанов припомни, че Александров е казал, че не се заема КРС с описването на тази точка, защото е извън тяхните компетентности.

Доц.д-р Пешева каза, че може да се поиска период от четири месеца, до края на ноември за изготвяне на стратегията, защото през август няма да може да се работи върху нея.

Анна Хаджиева попита, какви са мотивите на Медийната комисия за определяне на такъв срок.

Тома Иванов каза, че може да се направи преглед на пазара и това да помогне за изготвяне на стратегията.

Анна Хаджиева предложи, ако е възможно да се използва информация от големите рекламни агенции към Потребителския комитет. След това по формулите за стратегическо планиране ще се извадят тенденциите.

Юлиана Тончева попита в този смисъл дали не може да се ползва съдействието и на Института за медиите и на Центъра за изследване на демокрацията.

Доц.Лозанов предложи процедурата с четирите етапа с примерни срокове да влезе в становището, като не се поставя срок на икономическия анализ.

Тончева вметна, че в становището трябва да влезе и този елемент, че освен срока за икономически анализ са необходими и средства.

Доц.д-р Пешева предложи да се редактира становището от двамата вносители и пак да се разгледа от СЕМ.

Емилия Станева каза, че когато се цитира от закона разпространението чрез наземно радиоразпръскване по кабелен, спътников или друг технически начин, промяната в закона касае само лицензирането, което касае само разпространението.

Анна Хаджиева уточни, че е невъзможно в стратегията да се сложи нещо, което законодателят е имал идеята да го легализира след като го е поставил на регистрационен режим.

Райчо Райков и Тома Иванов не се съгласиха с такова становище.

Доц.д-р Пешева подкрепи становището на Хаджиева, като каза че това е либерален режим на регистрация.

Тома Иванов вметна, че тук става въпрос за последващ контрол, а не за регистрация.

Мария Стефанова каза, че стратегията не бива да се определя като радио-телевизионна дейност.

Доц.Лозанов каза, че стратегията е само до разпространение, а не до телевизионна дейност.

Доц.д-р Райчева попита дали националният център за честотно планиране не може да съдейства при изготвянето на становището.

Доц.Лозанов каза, че трябва да се опишат целите на становището. Например защита на регионални обществени медии, като КРС казват, какви са възможностите, а идеята идва от СЕМ. След като се изготви икономическия анализ, тогава трябва да се формулират основните задачи на стратегията.

Юлиана Тончева каза, че принципно членовете на СЕМ се разминават с това какво да внесат в това становище. Приема се като природно бедствие, че текста е вече факт. Той обаче може да се измени, уточни Тончева, защото все още не е гласуван в пленарна зала.

Анна Хаджиева каза, че по-добрия вариант е да се опита СЕМ да промени проекто-закона щом има основателни мотиви. В противен случай регулаторния орган ще бъде обвинен в недоглаждане.

Тончева допълни че в чл.105 текста не може да е радио-телевизионна дейност поради факта, че определението за това по чл.1 ал.2 е определен от закона и включва радиопрограми и не би следвало да бъде обект на тази дискусия.

Доц.д-р Райчева попита при наличие на документ за регистрация има ли срокове в които оператора да започне дейност.

Станева отговори, че никой няма задължение, кога да започне разпространение на програма.

ПО ТОЧКА “РАЗНИ”

- **Доц.д-р Пешева** запозна членовете на СЕМ с току що пристигналото писмо-покана от НИС на СДС до СЕМ. Тя цитира следното:

“Днес на извънредното си заседание СДС обсъди предложенията, внесени от 17 юли от председателя на Комисията по медии и група депутати от НДСВ. Като демократична политическа сила не може да не вземем отношение по въпроси, засягащи пряко медийната регулация и доверието в регулаторния орган. В тази връзка бихме искали среща между НИС на СДС и СЕМ, която ще ни помогне да формираме ясна позиция по време на дебатите в Народното събрание.” Писмото е подписано от председателката на СДС Надежда Михайлова.

Юлиана Тончева каза, че е в интерес на СЕМ да се срещне с възможно най-много хора, които биха имали отношение.

Тома Иванов каза, че Асен Григоров се е обърнал към него за среща за следващия ден.

Райчо Райков каза, че противостои на такова предложение СЕМ да се среща с ръководства на политически сили. Той изказа опасение да не се политизира

проблем, който не се артикулира, а виси като заплаха в публичното пространство. Конкретно той сподели, че може да последват покани и от други политически партии.

Анна Хаджиева каза, че парламентарно представените политическите сили ще приемат стратегията на СЕМ.

Доц.д-р Пешева допуска в този ред на мисли, че такава среща опорочава идеята за независимата регулация.

Райков каза, че би било редно срещата да бъде с парламентарната група на политическата сила, а не с нейното ръководство.

Тома Иванов предложи да им се отговори, че СЕМ е готов за среща, но не с НИС на СДС, а с ръководството на парламентарната група на СДС.

Всички единодушно приеха тази идея.

Доц.д-р Райчева предложи да се вземе принципно решение, че във връзка с приемането на това становище СЕМ ще приеме среща с всички парламентарно представени политически сили при желание от тяхна страна.

След проведения разговор относно поканата за среща членовете на СЕМ подготвиха писмо отговор със следния текст: "СЕМ разгледа предложението за изменение и допълнение на ЗРТ на свое извънредно заседание на 23.07.2002 година. Прие, че във връзка с дефиницията за радио и телевизионна дейност, съдържащата се в чл.1, ал.2 на ЗРТ, предложеното допълнение към чл.105, ал.1 трябва да бъде стратегия за развитие на радио и телевизионна среда. СЕМ смята, че тази стратегия се отнася само до разпространението чрез наземно радиоразпръскване според легалното определение за радио и телевизионна дейност във втората му част, дадена в ал.2 на чл.1 от ЗРТ. СЕМ счита, че изработването на стратегия трябва да включва цялостен икономически и техноложичен анализ на медийната среда, набелязване на целите и задачите, които ще залегнат в националната стратегия, публично обсъждане и окончателно изготвяне на стратегията. Според СЕМ стратегията трябва да е съобразена с ефективното използване на радиочестотния спектър, така, както е определено това изискване в чл.116, ал.4 на ЗРТ, защита на обществен интерес при честотното планиране на ниво: национални, регионални и местни оператори, развитие на комуникационните технологии и по специално навлизане на цифровизацията и съвременните стандарти за професионални медии. Надяваме се, че предложеното от СЕМ становище отговаря на замисъла на вносителите на законопроекта и ще помогне за по-ясно и конкретно формулиране на новите текстове за ЗРТ, както и задачите, стоящи пред медийната регулация в България.

След това Съветът премина в режим на гласуване.

С 8 гласа "за" СЕМ прие текста на това писмо. Срещата с Парламентарната група на СДС се насрочи за 24 юли.

- **С 8 гласа "за" СЕМ реши да не провежда заседания на 12 и 19 август.**
- **Във връзка с предстоящата годишна среща на БМК в Боровец от 25 юли до 27 юли 2002 г. СЕМ реши: командирова с право на дневни и служебен транспорт членовете на СЕМ от 25 до 28 юли, като доц.д-р Лилия Райчева командирова на 26 юли.**

Край на заседанието 15,30 часа. Следващо заседание, насрочено за 29.07.2002 г.

Приложени документи към Протокол № 66:

1. Писмо с вх.№ 01-03-28 от 18.07.2002 от председаля на Комисията по медиите Милена Милотинова – Колева до доц.д-р Маргарита Пешева с мотиви към Закона за изменение и допълнение на ЗРТ от група вносител

ЧЛЕНОВЕ НА СЕМ:

Анна Хаджиева	.....	Доц.Георги Лозанов	.....	
Доц.д-р Райчева	Лилия	.....	Мария Стефанова	.....
Райчо Райков	.....	Стефан Димитров	.....	
Тома Иванов	.....	Юлиана Тончева	.....	
Доц.д-р Пешева	Маргарита	.....		
Председател	.....			